

Värnamo kommun

Beslut för gymnasieskola med yrkesprogram

efter tillsyn i Finnvedens Gymnasium 4
belägen i Värnamo kommun

Tillsyn i Finnvedens Gymnasium 4

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Värnamo kommun under våren 2017. Finnvedens Gymnasium 4 besöktes av Skolinspektionen mellan den 14 och 16 mars 2017.

Måluppfyllelse och resultat

Av Skolverkets statistik för år 2016 framgår att 78,4 procent av eleverna fick en gymnasieexamen vilket är en förbättring jämfört med år 2015. Den genomsnittliga betygspoängen är samma år 14,0 vilket är en viss försämring jämfört med år 2015. På de yrkesinriktade programmen läser 35,5 procent av eleverna ett utökat program för att nå grundläggande högskolebehörighet.

De enkäter som Skolinspektionen genomfört med elever i årskurs 2 hösten 2016 visar bland annat att 87 procent av eleverna som har besvarat enkäten tycker att de har bra eller ganska bra studiero på lektionerna.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Föreläggande	2017-09-15
3. Arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram (om yrkesprogram och/eller introduktionsprogram finns vid skolenheten)	Ingen brist konstaterad	
4. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
5. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Föreläggande	2017-09-15
6. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2017-09-15
7. Styrning och utveckling av verksamheten	Föreläggande	2017-09-15

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionen bedömer att alla elever som har behov av extra anpassningar inte får det i alla ämnen. Elevers behov av särskilt stöd utreds inte alltid när det finns skäl att anta att stöd i form av extra anpassningar inte är tillräckliga. Utredningen visar också att insatta åtgärder inte följs upp och utvärderas.

Skolinspektionen bedömer vidare att skolan inte arbetar målinriktat för att motverka kränkande behandling av elever. Utredningen visar att även om skolan utifrån en kartläggning fattar beslut om främjande och förebyggande insatser har rektorn inte säkerställt att sådana aktiviteter genomförs. Vidare bedömer Skolinspektionen att lärare inte samverkar med varandra i arbetet med att nå utbildningens mål.

Beslut

2017-05-15
4 (22)

Dnr 43 - 2017:4020

Utredningen visar att lärarna i de gymnasiegemensamma ämnena och yrkeslärarna inte samverkar i undervisningen med att nå utbildningsmålen.

Skolinspektionen bedömer att elevhälsan inte främst används för ett förebyggande och hälsofrämjande arbete. Även om det av utredningen framgår att enstaka insatser av förebyggande och hälsofrämjande art genomförs av elevhälsan visar intervjun med elevhälsans representanter att dessa inte främst hinner arbeta förebyggande och hälsofrämjande.

Skolinspektionen bedömer vidare att rektorn inte beslutar om nödvändiga åtgärder för att utveckla skolenhetens utbildning och att rektorn inte heller planerar för åtgärdernas genomförande. Även om det i programarbetslagen bedrivs ett arbete för att utveckla utbildningen visar utredningen att rektorn inte har fattat några beslut om de förbättringsåtgärder på skolenheten som ska prioriteras innevarande läsår. Utan en sådan dokumenterad planering riskerar förbättringsarbetet att bli otydligt för de som ska arbeta med det, vilket också utredningen visar.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Värnamo kommun att senast den **15 september 2017** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer ska anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Detta avser också samtliga ämnen som eleven läser, det vill säga såväl gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen. Det kan också omfatta undervisning som är förlagd till arbetsplats (APL). Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Värnamo kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan ger eleven skyndsamt stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. (3 kap. 5a § skollagen)
- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som

minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)

- När det gäller särskilt stöd följs insatta åtgärder upp och utvärderas. (3 kap. 9 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristerna.

- Se till att alla elever som har behov t får det stöd i form av extra anpassningar som de behöver för att kunna nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.
- Se till att elevens behov av särskilt stöd utreds skyndsamt om det visar sig att det stöd som har getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.
- Se till att insatta åtgärder följs upp och utvärderas. I detta ingår att rektorn vid behov beslutar om förändringar i det särskilda stödet och beslutar om ett nytt åtgärdsprogram.

Motivering till bedömning av brist

Extra anpassningar

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att alla elever som har behov av stöd i form av extra anpassningar inte får det i alla ämnen. Utredningen visar att det finns lärare på skolenheten som inte hinner med ge eleverna det stöd i form av extra anpassningar som de behöver. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav i denna del.

Skolinspektionens utredning

Flera av de lärare som undervisar i gymnasiegemensamma ämnen uppger i intervju att eftersom klasserna är stora och många elever har behov av extra anpassningar, så hinner inte lärarna med att ge alla elever de extra anpassningar som eleverna har behov av. En lärare uppger även att hen inte har den kompetens som behövs för att ge eleverna extra anpassningar.

Representanter för elevhälsan uppger i intervju att det varierar beroende på lärare om eleven får de extra anpassningar som eleven har behov av.

Elevhälsans representanter säger att tidigare samlade skolenhetens specialpedagog information om de elever som till exempel behöver längre provtid, men denna termin saknas specialpedagog så i dagsläget vet ingen vilka extra anpassningar eleverna behöver.

Rektorn uppger i intervju att lärare försöker ge eleverna de extra anpassningar eleverna behöver, men att vissa lärare behöver anstränga sig mer med extra anpassningar utifrån elevernas behov. Rektorn uppger vidare att det är specialpedagogen som vet vilka extraanpassningar eleverna behöver och när skolenheten inte har någon specialpedagogen så har ingen det ansvaret.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen om det inom ramen för undervisningen eller genom resultatet på ett nationellt prov, uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Särskilt stöd

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att elevers behov av särskilt stöd inte alltid utreds skyndsamt när det finns skäl att anta att stöd i form av extra anpassningar inte är tillräckliga. Skolinspektionens utredning visar att det finns elever vars behov av särskilt stöd ännu inte har utretts, trots att anmälan om behov av en sådan utredning har gjorts för flera månader sedan. Vidare visar Skolinspektionens utredning att i de fall elevhälsan bedömer att en psykologutredning behövs, görs inte en sådan utredning. Skolinspektionen bedömer också att insatta åtgärder inte följs upp och utvärderas. Eftersom insatta åtgärder inte utvärderas kan skolan inte bedöma om åtgärderna har gett önskad effekt eller om de behöver förändras. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav i dessa delar.

Skolinspektionens utredning

Lärare uppger i intervju att så kallade orosanmälningar för elever som riskerar att inte nå målen blir liggande länge utan utredning. En lärare uppger att hen gjorde en "orosanmälan" till elevhälsan tidigare under läsåret, men då fanns bara rektorn och en person till i elevhälsan och tiden drog iväg utan att det hände något med den anmälan.

En annan lärare uppger att hen gjorde orosanmälningar för två elever under höstterminen 2016, men eftersom inget har hänt så har hen återigen gjort orosanmälningar för dessa elever nu i vår.

Lärare uppger vidare att de inte vet om det är rätt åtgärder som anges i de åtgärdsprogram som finns på skolenheten. De säger att uppföljningen av åtgärdsprogrammen inte hinns med då det har varit specialpedagogen som har ansvarat för det och skolenheten nu saknar specialpedagog.

Elevhälsans representanter uppger i intervju att det är specialpedagogen som ansvarar för utredningar av elevärenden som anmäls till elevhälsan. På Skolinspektionens fråga om hur lång tid det tar från det att lärare gör en anmälan till dess en utredning påbörjas svarar elevhälsans representanter att de inte vet, eftersom det är specialpedagogen som ansvarar för det. Elevhälsans representanter säger att det har saknats en specialpedagog hela innevarande termin. De säger också att det under hösten 2016 saknats kontinuitet vad gäller specialpedagogtjänsten.

Elevhälsans representanter säger att de bedömer att det finns elever som behöver utredas av en skolpsykolog, men de säger att de inte tar sig tiden att skriva en remiss eftersom det inte leder någonstans. Elevhälsans representanter uppger vidare att de inte har överblick över vilka elever som har åtgärdsprogram och att ansvaret för att det är rätt åtgärder i åtgärdsprogrammen ligger på specialpedagogen. De säger att eftersom skolenheten saknar specialpedagog så följs inte åtgärdsprogrammen upp.

I intervju med kommunens skolpsykologer uppger de att det är mellan 6 och 12 månaders väntetid innan utredningsärenden som kommer in till dem påbörjas, såvida det inte är begåvningsutredningar som har kortare väntetid.

Rektorn uppger i intervju att det finns elever vars behov behöver utredas och som kom till hans kännedom i november-december förra året, men utredningarna är ännu inte påbörjade. Rektorn säger att han har fått "gallra hårt i" de inkomna anmälningarna och att han har lämnat över de mest akuta ärendena för utredning till specialpedagoger på Finnvedens övriga skolenheter. Han säger vidare att han inte vet vem på skolenheten som skulle kunna göra utredningar av elevernas behov eftersom skolenheten saknar specialpedagog. Rektorn säger också att det nog finns ett större behov av åtgärdsprogram om man ser på hur stor andel av eleverna som lämnar gymnasiet utan gymnasieexamen.

Rektorn säger att uppföljning och utvärdering av åtgärdsprogrammen "haltar lite" eftersom de inte har en specialpedagog på plats, men att han försöker ha kontakt med lärarna för att fråga hur det går för eleverna. Rektorn säger också att han inte vet om det är rätt åtgärder i åtgärdsprogrammen.

Skolinspektionen har i samband med tillsynen granskat tre åtgärdsprogram. Samtliga dessa är upprättade läsåret 2015/2016. Enligt rektorn har inga åtgärdsprogram upprättats under innevarande läsår eftersom det saknats en specialpedagog.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minsta ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Samråd ska ske med elevhälsan om det inte uppenbart är obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd.

Av skollagen framgår också att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av åtgärdsprogrammet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoseas framgå. Av åtgärdsprogrammet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas.

Av läroplanen framgår att rektorn har ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att elever som behöver särskilt stöd eller andra stödåtgärder får detta.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom Värnamo kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Värnamo kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum.

Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Det kan därmed också avse miljöer utanför skolan men som ingår i skolans verksamhet, exempelvis på arbetsplats (APL). Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Värnamo kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6-10 §§ skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Se till att det på skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling. I detta ingår att rektorn säkerställer att sådana åtgärder som skolan har konstaterat behövs för att motverka kränkande behandling av elever genomförs.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolan inte arbetar målinriktat för att motverka kränkande behandling av elever. Utredningen visar att även om skolan utifrån en kartläggning fattar beslut om främjande och förebyggande insatser har rektorn inte säkerställt att sådana aktiviteter genomförs. Utredningen visar att det saknas rutiner för att kontinuerligt följa upp och vid behov prioritera bland de åtgärder som anges i planen mot kränkande behandling. Verksamheten uppfyller därmed inte kraven i författningarna i denna del.

Skolinspektionens utredning

Elever uppger i intervju att det är otryggt i skolans så kallade centralhall då de upplever att elever som sitter där tittar på dem och skrattar. De säger att nyanlända elever sitter där och pratar utan att de förstår vad de säger. Eleverna säger att de har berättat detta för lärarna och de säger att skolan inte satt in några åtgärder under läsåret för att komma tillrätta med det.

På frågan om lärarna arbetar med åtgärderna i planen mot kränkande behandling svarar lärarna i intervju att de går igenom planen med eleverna.

För övrigt ger lärarna inga exempel på förebyggande åtgärder eller aktiviteter som genomförs för att förhindra kränkande behandling. Lärarna säger att de pratar om trivsel på utvecklingssamtalen och om eleverna säger att de inte trivs kopplar de in kurator. De säger att de kartlägger otrygga platser med hjälp av utvecklingssamtal, men att det inte finns något system för att samla ihop det som framkommer i samtalen. När det gäller enkäterna om trivsel och trygghet som eleverna svarar på så säger lärarna att de får för lite information från svaren för att kunna arbeta med det. Lärarna säger att det förekommer kränkningar på sociala medier och att kuratorn tar tag i sådant direkt.

Elevhälsans representanter uppger i intervju att de vet att centralhallen, där många nyanlända vistas, kan uppfattas som obehaglig men att de inte har arbetat förebyggande för att främja integration på skolan. Representanter för elevhälsan säger att de skriver planen mot kränkande behandling, men att de inte jobbar med den och att de inte vet om lärarna jobbar med den. De uppger vidare att de inte har medverkat i någon uppföljning av det målinriktade arbetet på skolenheten.

Rektorn säger att det förekommer kränkningar på skolenheten och att de tar tag i det direkt. Rektorn säger att eleverna upplever att det har blivit otryggare i och med att det kommit många flyktingar till skolan. Rektorn säger att planen mot kränkande behandling bygger på den elevenkät som genomförs. Rektorn säger att planen går igenom med lärarna och att det som står i den ska genomsyra undervisningen. På fråga från Skolinspektionen om vilka insatser som är särskilt viktiga utifrån planen mot kränkande behandling svarar rektorn att det inte finns någon prioritering och att ingen följer upp om de åtgärder som anges i planen genomförs eller inte. Rektorn säger att åtgärderna inte är konkretiserade och inte heller implementerade.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom Värnamo kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Värnamo kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Värnamo kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Lärarna vid skolenheten samverkar med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen. (Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Kunskaper)
- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Se till att skolans lärare samverkar med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen.
- Se till att den samlade elevhälsan främst arbetar förebyggande och hälsofrämjande för att främja elevernas utveckling. I detta ingår att elevhälsans samtliga kompetenser ska delta i arbetet.

Motivering till bedömning av brist

Lärarnas samverkan

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolans lärare inte samverkar med varandra i arbetet med att nå utbildningens mål. Rektorn har ett särskilt ansvar för att samverkan sker mellan lärare i olika kurser.

Även om det finns planerade mötestider för samverkan mellan lärare i gymnasiegemensamma ämnen och yrkesämnena, visar utredningen att det inte sker en samverkan mellan dessa lärargrupper på ett sätt som medför att samtliga elever får ett sammanhang i sina studier. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav i de del.

Skolinspektionens utredning

Eleverna på yrkesprogrammen uppger i intervju att vad de ser förekommer det sällan samarbete mellan deras yrkeslärare och lärarna i de gymnasiegemensamma ämnena. Eleverna på elprogrammet berättar att de vid något enstaka tillfälle fått glosor på engelska samt någon uppgift i matematik som är anpassade till deras utbildning.

Yrkeslärarna uppger i intervju att samverkan mellan dem och lärarna i de gymnasiegemensamma ämnena inte sker i tillräcklig utsträckning. De berättar att de har möjlighet att samverka med lärarna i gymnasiegemensamma på programarbetslagens konferenstid var femte vecka, men i praktiken är bara enstaka lärare i de gymnasiegemensamma ämnena med på dessa träffar. Enligt yrkeslärarna på det fordonstekniska programmet är bara lärare i några gymnasiegemensamma ämnen med på konferenserna och på elprogrammet finns det för närvarande ingen lärare från de gymnasiegemensamma ämnena med på dessa konferenser. Yrkeslärarna säger att samarbetet mellan lärare i yrkesämnena och de gymnasiegemensamma ämnena är viktigt för att eleverna ska klara målen och säger att det är speciellt viktigt med samarbete för att eleverna på det fordonstekniska programmet ska klara kursen matematik 1a. Lärare på elprogrammet uppger att de har fått svar från vissa lärare i de gymnasiegemensamma ämnena att "infärgning" av programmen inte går att genomföra eftersom det tar tid från det som kommer på de nationella proven.

Lärare i de gymnasiegemensamma ämnena uppger i intervju att de detta läsår inte har några tema eller projektarbete där yrkesämnena och gymnasiegemensamma ämnen samverkar. Lärare uppger vidare att den schemalagda konferensplaneringen gör det svårt med samarbete mellan dem och yrkeslärarna eftersom de ska samverka i flera olika gruppkonstellationer på skolan.

Rektorn uppger i intervju att samarbetet mellan yrkeslärarna och lärarna i de gymnasiegemensamma ämnena inte fungerar bra. Han säger att de skulle kunna träffas på konferenstiden i programarbetslagen men att det inte finns någon lärare i matematik med i programarbetslaget.

Han uppger det har funnits enstaka exempel på samarbete, men att han önskar att det var mer samarbete mellan yrkeslärarna och lärarna i de gymnasiegemensamma ämnena och att det absolut är ett utvecklingsområde för skolenheten.

Rättslig reglering

Enligt skollagen 2 kap. 9 § ska det pedagogiska arbetet vid skolenheten ledas och samordnas av en rektor som särskilt ska verka för att utbildningen utvecklas. Av läroplanen framgår att läraren ska samverka med andra lärare i arbetet med att nå utbildningsmålen. Av läroplanen framgår vidare att rektor har ett särskilt ansvar för att samverkan mellan lärare i olika kurser kommer till stånd så att eleverna får ett sammanhang i sina studier.

*Elevhälsans arbete***Skolinspektionens bedömning**

Skolinspektionen bedömer att elevhälsan inte främst används för ett förebyggande och hälsofrämjande arbete. Även om det av utredningen framgår att enstaka insatser av förebyggande och hälsofrämjande art genomförs av elevhälsan, visar intervjun med elevhälsans representanter att dessa inte främst hinner förebyggande och hälsofrämjande. Det framgår också av utredningen att skolpsykologerna inte har deltagit i något förebyggande och hälsofrämjande arbete på skolenheten. Verksamheten uppfyller därmed inte kraven i författningarna i dessa delar.

Skolinspektionens utredning

Eleverna uppger i intervju att de inte har märkt av om elevhälsans hälsofrämjande och förebyggande arbete.

Lärarna uppger i intervju att de upplever att elevhälsan bara jobbar hälsofrämjande och förebyggande på förekommen anledning. De uppger att stress är ett problem för eleverna på skolenheten.

Elevhälsans representanter uppger i intervju att de har för lite tid för att hinna arbeta främst hälsofrämjande och förebyggande. Skolsköterskan uppger att basprogrammet måste gå först, men att de inom elevhälsan vill jobba mycket mer förebyggande, särskilt för att motverka stress. Elevhälsans representanter säger att de har tvingats dra ner på den förebyggande insats som genomförts i årskurs 1. De har sagt detta till rektorer, gymnasiechefen och elevhälsochefen men fått beskedet att "det arbetet får ni dra ner på".

Skolpsykologerna uppger i intervju att rektorn på Finnveden 4 inte har efterfrågat deras kompetens och att de inte har deltagit i det hälsofrämjande och förebyggande arbetet på skolenheten.

Vi har många löpnade ärenden som gör att tiden för det förebyggande arbetet kan försvinna. Det har blivit bättre men det finns många akuta elevärenden att hantera. Rektorn säger att EHT har varit ute och pratat stress med eleverna.

Rektorn uppger i intervju att skolenheten helt saknar specialpedagog denna termin. Rektorn säger att han kan anmäla behov av skolpsykolog till den centrala elevhälsan, men att han inte har anmält något behov av skolpsykolog sedan i somras. Han säger vidare att skolpsykologen inte ingår i skolans förebyggande och hälsofrämjande arbete.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska det finnas elevhälsa för eleverna i gymnasieskolan. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom Värnamo kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Värnamo kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Analysen ska omfatta hela utbildningen och inte avgränsas till exempelvis resultat enbart i gymnasiegemensamma ämnen utan ska också omfatta uppföljning av resultat i fördjupningsämnen, från lärande som sker på arbetsplats (APL) och undervisning på introduktionsprogram. Förbättringsåtgärder kan exempelvis vara att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Värnamo kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Se till att rektorn utifrån en analys av resultaten beslutar om, och dokumenterar nödvändiga utvecklingsåtgärder.
- Se till att rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dem. Planeringen ska dokumenteras.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att rektorn inte beslutar om nödvändiga utvecklingsåtgärder och inte heller planerar för åtgärdernas genomförande. Även om det i programarbetslagen bedrivs ett arbete för att utveckla utbildningen visar utredningen att rektorn inte fattat några beslut om de förbättringsåtgärder på skolenheten som ska prioriteras innevarande läsår. Utan en sådan dokumenterad planering riskerar förbättringsarbetet att bli otydligt för de som ska arbeta med det vilket också utredningen visar. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav i dessa delar.

Skolinspektionens utredning

Lärarna uppger i intervju att de är med och utvärderar skolenhetens resultat på studiedagar och i programarbetslag. Lärarna uppger att det inte finns uttalat vilka områden som skulle vara skolenhetens gemensamma utvecklingsområden innevarande läsår, men att de har diskuterat resultaten tillsammans i programlagen och återrapporterar till rektorn vilka mål varje programlag kommer fram till.

Beslut

2017-05-15
17 (22)

Dnr 43 - 2017:4020

Några lärare säger att närvaron är ett mål för deras program, andra lärare säger att de har som mål att rekrytera mer högpresterande elever.

Rektorn uppger i intervju att nuvarande kvalitetsarbete brister. På frågan "Vad är de tre viktigaste sakerna skolan behöver fokusera på detta läsår" svarar rektorn att det är delaktighet och elevinflytande men säger senare att han inte kan säga vilka utvecklingsområden som är viktigast. Han säger att han inte tagit fram åtgärder och aktiviteter som behövs för att förbättra utbildningen och att det känns som att han gör kvalitetsarbetet för förvaltningen istället för till skolan. I intervjun uppger rektorn att de tidigare har haft ett annat system för kvalitetsarbetet som ledde till aktiviteter och prioriterade mål.

Skolinspektionen har tagit del av skolenhetens dokumenterade kvalitetsarbete. I denna dokumentation anges de mål som huvudmannen följer upp, de resultat som skolenheten uppnår samt rektors analys av resultaten. I dokumentationen saknas en planering över genomförandet av de förbättringsåtgärder som en analys har visat behövs på skolenheten.

Rättslig reglering

Enligt skollagen har rektorn ansvar för att utbildningen på skolenheten systematiskt och kontinuerligt planeras, följs upp och utvecklas. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de nationella målen uppfylls. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Rektor ansvarar för att kvalitetsarbetet genomförs och dokumenteras.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom Värnamo kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Värnamo kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Övriga bedömningsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de examensmål som gäller för det nationella program som eleven läser. Undervisningen ska utformas och genomföras så att alla elever, såväl på nationella program som på introduktionsprogram, ges möjligheter att nå samtliga kunskapskrav inom de ämnen som eleven läser, det vill säga såväl i gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen.

I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram (om yrkesprogram och/eller introduktionsprogram finns vid skolenheten)

Skolan ska se till att elever på yrkesprogram får den utbildning de har rätt till avseende arbetsplatsförlagt lärande (APL) och möjlighet att nå grundläggande behörighet. APL är en central del i all yrkesutbildning, då denna ska bidra till att eleven utvecklar såväl yrkeskunskaper som en yrkesidentitet. För elever som läser i huvudsak skolförlagd utbildning ska APL motsvara minst 15 veckor av den samlade utbildningstiden och för elever som är lärlingar ska APL motsvara minst 50 % av utbildningen. Skolan ska ha kvalitetssäkrat arbetsplatsen så att eleven har reell möjlighet att nå de kunskaper som eleven är avsedd att uppnå på arbetsplatsen, exempelvis att skolan avtalat med arbetsplatsen om vilka delar av det centrala innehållet på en eller flera kurser som ska behandlas. Skolan ska också följa upp att så sker. Handledaren är en central aktör, och behöver förutom kunskaper inom yrket också ha kunskaper om de mål som eleven ska uppnå och bedömas gentemot så att eleverna får adekvata arbetsuppgifter utifrån detta.

Att eleverna ges möjlighet till fortsatta studier på högskolenivå är en central rättssäkerhetsfråga. Det är dock inte tillräckligt att eleverna ges en teoretisk möjlighet att uppnå grundläggande behörighet utan skolan bör också göra det praktiskt möjligt för eleverna, ex. genom att undvika schemakrockar.

För introduktionsprogrammen finns inga nationellt fastställda programstrukturer eller examensmål, utan utbildningen ska utformas så att eleven förbereds för vidare studier eller etablering på arbetsmarknaden. Ett centralt instrument i denna planering är elevens individuella studieplan. Eleven ska, utifrån sina behov, få en utbildning som uppfyller introduktionsprogrammets syfte så att elevens mål med utbildningen kan uppnås.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Detta avser samtliga ämnen som eleven läser, det vill säga såväl gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen.

Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. I de fall eleven har haft hela eller delar av kurser förlagda till arbetsplats (APL) ska bedömning av detta ingå i den samlande bedömningen.

Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Beslut

2017-05-15
20 (22)

Dnr 43 - 2017:4020

På Skolinspektionens vägnar

Lena Lindh
Beslutsfattare

Ulrika Rosengren
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Finnvedens Gymnasium 4

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Finnvedens Gymnasium 4

Finnvedens gymnasium ligger i Värnamo och anordnar utbildning inom gymnasie- och gymnasiesärskola. Finnvedens gymnasium omfattar fem skolenheter och detta beslut avser skolenheten Finnveden 4 med utbildning inom nationella program och introduktionsprogram. Inför tillsynen finns 42 elever på el- och energiprogrammet (EE), 49 elever på fordons- och transportprogrammet (FT), 167 elever på naturvetenskapsprogrammet (NV) och 104 elever på teknikprogrammet (TE). Lärlingsutbildning finns på EE (5 elever) och FT (12 elever). Introduktionsprogram erbjuds inom EE och FT programmen och omfattar totalt 6 elever.

Rektorn för Finnveden 4 ingår tillsammans med ytterligare tre rektorer i Finnvedens gymnasiums ledningsgrupp där rektorerna är underställda gymnasiechefen. Lärarna är organiserad dels i programarbetslag och dels i ämnesarbetslag.